

TIRE TE PƏLU U TITU KUA

Titu u sāqwa Gereki. U Yesu naane dokewa Pəlu min di, wiru 1:4. U Pəlu yōsiri Labaari gean kparabu səo. Pəlu u nùn gəra nən ita u ka Korintigibun kēnu mwaama ni ba wē Yerusalemugibun sō, Korinti II, 8:6 ka 12:18. Gəra yeni ya sun səəsi ma Pəlu u Titu naane sāa. Sanam mə Pəlu u Kəretigibu beram da, u Titu deri mi, u ka Yesun yigberugibu tāsisia, domi Pəlu kun kpia u te mi, wiru 1:5. Yen biruwa u nùn tire teni yoruə u ka nùn sō nge mə u koo koosina u ka yigbe te kpara. Tire ten gari yi səəsimə nge mə Gusunən səm kowo u ko n sāa ka sere maa nge mə Yesugii u koo win wāaru diisina handunia ye səo. Meyə ta sun səəsimə ma Yesun Labaari gea ya ra tənu faaba ko kpa yu nùn sārasia, wiru 1:1-3 ka wiru 2:11-14 ka wiru 3:3-7.

Tire ten kpunaa

1. Təbiribu, wiru 1:1-4.
2. Yesun yigbe səm kowo, wiru 1:5-16.
3. Nge mə Yesugii u koo win wāaru diisina, wiru 2.
4. Kirəba, wiru 3:1-11.
5. Gari dāaki, wiru 3:12-15.

Təbiribu

¹⁻⁴ Titu, na nun tire teni kuammə wunə wi a sāa nən bii maruro naane dokebun saabu bì sa mə Yesu Kirisi səo bəse kpuro. Kpa Gusunə Baaba ka Yesu Kirisi bəsen Faaba kowo bu nun durom kua kpa bu nun alafia kē. Nəna Pəlu, Gusunən yoo ka Yesu

Kirisin goro. Ba man gɔra n ka be Gusunɔ u gɔsa somi bu ka naanɛ doke, kpa n ka bu gem giasia mɛ mu Gusunɔ bɛere wɛɛmɔ, ba n ka wāaru te ta ku ra kpe yīiyɔ. Gusunɔ u ku ra weesu ko. Wiya u sun wāa te nɔɔ mwɛeru kua toren di. Ma tɛ, win saa ye u gɔsa sɔɔ, u win gari terasia waasu sɔɔ yi ba man nɔma bɛria nge mɛ Gusunɔ besen Faaba kowo u yiire.

Səmbu te ba Titu

nɔmu səndia Kəretiɔ

⁵ Na nun deriwa Kəretiɔ a ka ye ya tien wunano ko, kpa a Yesun yigbe tənwerobu gɔsi wuu baagere sɔɔ nge mɛ na nun yiire. ⁶ Wi n weene a gɔsi wee, wi u sāa taare sarirugii kpa u n kurɔ turo dege dege mɔ kpa win biba n sāa naanɛ dokeobu, n ñ mɔ be ba ka daa bɛretɛke wīimɔ ñ kun mɛ mem nɔɔ sariru. ⁷ N weene wa yigbe kparo u n sāa taare sarirugii yèn sɔ u Gusunɔn səmburu neni. N ñ weene u n sāa tii suo, ñ kun mɛ mɔrugii, ñ kun mɛ tam nɔro, ñ kun mɛ nɔɔ gəmunugii, ñ kun mɛ wi u dukia kasu ka keeta. ⁸ Adama u n sāa səbun yaare kowo kpa u n da gean kobu kā. U n sāa wi u tii yɛ. U n sāa dee dee ka tən dɛero kpa u n gaya mɔ. ⁹ N weene u n Gusunɔn gari naanegii neni dim dim nge mɛ ba nùn yi giasia, kpa u ka kpī u maa gabu dam kɛ ka sɔɔsi geeru kpa u maa sikirinəsugibū kamia.

¹⁰ Domi tən bɛretɛke dabinu wāa ka wiira gari gerobu ka be ba təmbu nəni wɔkumɔ, n kun mam ko Yuuba. ¹¹ Ben bwesera n weene bu nɔsu marisia, domi ba yenu dabinun təmbu bitani dokemɔ yèn sɔ ba bu sɔɔsimɔ ye n kun weene bu ka gobi wan sɔ. ¹² Kəretigii ben tiin səmɔ turo u nɛɛ, baadommawa ba sāa wee kowobu ka gbeeku

yεε kɔ̄si ka maa dim kĩro yikurobu. ¹³ Geema u gerua. Yen sõ, a bu gerusio gem gem kpa ba n tāsa naane dokebu sõa dim dim, ¹⁴ kpa bu ku raa maa Yuuban gari sekure nene, bu ku maa tõn ben yiirebu swīi be ba gem yina. ¹⁵ Gāanu baanire nu dεere be ba dεeren mi, adama gāanu sari ni nu dεere disinugibu ka naane doke sarirugibun mi, yèn sõ ben bwisikunu ka ben gɔ̄rusu kun dεere. ¹⁶ Ba gerumø ka nɔ̄o ba Gusunø yε, adama ben kookoosu ben gari siki. Ba sāa tõn kɔ̄sobu ka mem nɔ̄o sarirugibu, ba n kpẽ bu gāa geenu ganu ko.

2

Sȭosi geeru

¹ Adama wunε, a n sȭosi geerun gari gerumø. ² A durø bukurobu sȭowø bu de ba n gaya mø, kpa ba n sāa bεeregibu kā be ba tii yε, kpa ba n yõ dim dim naane dokebu sõa ka kĩru kā temanabu. ³ Meyø maa kurø tōkənu, a nu sȭowø nu de nin sanu sanusu su n dεere, kpa nu kun sāa tõn wñəbu n kun me tam yobu. N weenεwa nu n bwisi gee sȭsimø ⁴ kpa nu kpĩ nu kurø mero kpemminu sȭosi nge me n weenε bu ben durəbu ka bibu kĩa, ⁵ kpa ba n tii yε ba n sāa tõn deerobu ka tõn geobu be ba ben mɔ̄raru nɔ̄ni doke, ma ba ben durəbu wiru kpñiyamme, kpa goo ku kpĩ u Gusunøn gari gari kam gerusi.

⁶ Meyø maa, a aluwaasiba sȭowø bu de ba n gaya mø. ⁷ Wunen tii maa, a n bu kom gem sȭsimø. A n da Gusunøn garin keu sȭosi ka bεere, murafiti sariru sõa. ⁸ A bu sȭesio ka gari gee yi ba n kpẽ bu taare wε, kpa sekuru tu wunen yibereba mwa yèn sõ ba gāa kɔ̄sunu bia ni ba koo gere bεse sõa.

9 A maa yobu sɔəwə bu ben yinnibu wiru kpiiya kpuro səə, kpa bu ko ye ya koo bu wēre bu ku ka bu sikirina. **10** Ba kun sāa bēn nəma yam mə, adama ba n tii sɔəsimə naanegibu kpuro səə, kpa bu kpuro ko Gusunə besen Faaba kowon sɔəsiru tu ka ko bεerregiru.

11 Domi Gusunə u win durom sɔəsi təmbu kpuron faaban sɔ. **12** Durom mε, mu sun sɔəsimə ma n weene su wāa te ta kun Gusunə bεere wēemə deri ka maa handunian kīru kankam, kpa sa n wāa handunia mini gem səə ka laakari ka Gusunən bεere wēebu, **13** kpa sa n tɔ̄ doo nəərugi te swaa daki ka yiiyəbu, tē səə Gusunə besen Yinni boko ka besen Faaba kowo Yesu Kirisin yiiko ya koo sɔəsira. **14** Yesu Kirisi wi, u win tii wē besen sɔ u ka sun yakia saa kom kɔsum kpuron di, kpa u ka sun ko tən deerobu be ba sāa wi tənagibu be ba maa hania mə bu ka səm geenu ko.

15 Nge mεya n weene a gari gere. A təmbu dam kε kpa a maa bu gerusi ka wunen yiiko kpuro. A ku de goo u nun gem.

3

Yesugibun sanu sanusu

1 A wunen təmbu yaayasio ba n tem yērobu ka wuun tənwerobu wiru kpiiyammə ba n bu mem nəawammə, kpa ba n səəru sāa səm geenu kpuron sɔ. **2** A bu sɔəwə bu ku raa goon kɔsa gere bu ku maa goo nəə kasu, adama bu baawure ben daa duudwia sɔəsi. **3** Domi besen tii sa raa sāa gari bakasu ka mem nəə sarirugibu ka be ba tore. Sa raa sāa gɔru kīru kankam ka handunian kīru baateren yobu. Sa raa wāa nuku kɔsuru ka binε səə. Sa sāa be təmba

tusa, sa maa tusine. ⁴ Adama sanam me Gusunə besen Faaba kowo u win tən geeru sə̄si ka win kīru təmbu sə̄, ⁵ u sun faaba kua ka sārasia bi bu dera sa marura nə̄n mə̄eruse, ma Hunde Dēero sun wāa kpaaru wē. U ñ sun faaba kue sə̄m gee ni besen tii sa kuan sə̄ ma n kun mə̄ win wə̄nwəndun sə̄. ⁶ Domi Gusunə u sun Hunde Dēero wi wē n banda Yesu Kirisi besen Faaba kowon saabu, ⁷ kpa win durom sə̄ su ka ko geegibu Gusunən mi, kpa su ka wāaru te ta ku ra kpe tubi di te sa yīiyə. ⁸ Gari yi, gari naanegiyya.

Na kī a yi gere a sire kpa be ba Gusunə naanə doke bu ben saa di sə̄m geenun kobu sə̄. Gari yi, yi wā yi maa sāa təmbun arufaani. ⁹ Adama a wiira gari suurio ka maa sikadoban yīsan mə̄eribü ka sikirinəsu ka maa woodan sannəsu. Yeni kpuro ya sāawa kam, ya ñ arufaani gaa mə̄. ¹⁰ Wi u karanaa dokemə, a nùn gerusio nge nə̄n yiru a sere nùn fēra bee tia. ¹¹ Domi a yē ma tənu win bwesera sankire, u toramə ma u tii taare wēemə.

Yiire dāakibu

¹² Sanam me kon nun Aatemasi ñ kun me Tisiki gəriama, a hania koowo a ka man naamwəma Nikopolisiə, domi miya na gəru doke na n wāa woorun saa. ¹³ A Senasi wooda yēro wi ka Apolo kusenu kuo nu n wā ben sanum sə̄, kpa gāanu ku raa bu kəmia. ¹⁴ N weene besegibun tii bu hania ko sə̄m geenun kobu sə̄, kpa ba n nəmu mə̄ bukata tilasigia ye sə̄, kpa ba kun wāaru dimə kam sə̄.

¹⁵ Be ba wāa nə̄n mini ba nun təburə be kpuro. A bu təbirio be ba besen kīru mə̄ naanə dokebu sə̄.

Kpa Gusunən durom mu n ka bēe kpuro wāa.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8